

Heidi Valda

Insania

17.07 – 28.09.25

Barcelona Producció 2025

“No se sap què passa realment quan es produeix un *glitch*. Per a mi, el *glitch* és una cosa semblant a un buit de coneixement, una dimensió estranya en què tot d’una les lleis de la tecnologia són molt diferents del que se n’espera o se’n coneix.”

Glitch Studies Manifesto (Manifest dels estudis del *glitch*), Rosa Menkman, 2010

Insania és una invitació a transitar aquesta dimensió estranya. Un dispositiu tecnològic errant, impossible de fixar en paraules. Tan bon punt ho intentes, ja s’ha transformat. Es delecta en el seu caos, un caos que només es pot entendre a través de l’experiència corporal.

És un espai gairebé fosc, on hi ha cossos que reposen i cossos que transiten. Vint dispositius interconnectats se sumen a vint altaveus esfèrics. Es comuniquen mitjançant interferències de llum, s’entrellacen mitjançant cables. Els cossos tecnològics, sempre atents a les presències humanes, reaccionen de manera perceptible, tot i que impredecible. Es manifesten en el so —o, més aviat, en el soroll.

Les seves formes orgàniques, brillants en la penombra, amaguen entranyes de circuits fets a mà per la mateixa artista, Heidi Valda, que així obre un espai per a l’especulació material: els circuits com a llenguatge, els cables com a estructura narrativa, el moviment com a argument.

Es presenten com éssers estranys suspesos en l’aire. La similitud formal entre ells dissimula la manera com van ser construïts. No provenen de cap fàbrica industrial, sinó que han estat creats artesanalment en un trànsit material que va del que és etèriament digital al que és opacament sòlid, travessant diversos estats químics de fluïdesa. Una interfície monstruosa que es fon, es travessa, es poleix, es perfora i s’acobla fins a arribar a la seva forma final.

Aquesta artesanía tecnològica, nucli de la pràctica de la Heidi, converteix el gest tècnic en pregunta filosòfica. Soldar un circuit, desemmotllar o foradar una superfície és, també, una manera de pensar: a través del tacte, l’error i la improvisació. És una manera d’aportar significat material al món. Malgrat que tots els dispositius s’han construït a partir del mateix esquema, a l’interior contenen el marge d’error que permet la diferència. La variació més mínima en una gota d’estany altera el so emès. Cada desajust és un *glitch*: una alteració que no es pot predir i que obre la possibilitat d’un nou estat.

El soroll incontrolable que emeten retroalimenta la llum mateixa que els genera, cosa que crea un dispositiu teatral habitat per agents o, com els anomena la mateixa artista, autòmats: En primer lloc, l’espai, on el so, plenament analògic, s’enfronta a la imatge generada digitalment. En segon lloc, el cos humà en moviment, que amb la seva irrupció altera i recombina la comunicació analogicodigital de l’entorn. En tercer lloc, l’element simbòlic, l’autòmat de la retroalimentació i la ruptura: l’experiència de la *insania*, que es converteix en un sistema generador d’afectacions de quart ordre. És a dir: un nou estat de consciència.

I on ens porta, aquest nou estat de consciència? A la bogeria.

L'artista proposa una concepció expandida de la insania: una força creativa, una esquerda en la consciència que desestabilitza el marc del que està normalitzat. En la seva visió, el *glitch* no representa un error, sinó una potència generativa, un llindar cap a allò que s'escapa del control i del que és obvi. Una ruptura, sí, però que obre la porta a un nou espai que s'executa en temps real a la sala expositiva.

En aquest projecte, la Heidi s'inspira en la tesi d'Ingrid Guardiola, segons la qual avui el món opera com una interfície: una xarxa de llenguatges i suports tecnològics que han estandarditzat les maneres de construir significat. Des d'aquesta perspectiva, *Insania* es concep com un acte de resistència simbòlica, una interrupció del flux normatiu que imposa què és comprensible, què és desitjable, què és real.

L'artista també recull la idea que, igual que en l'origen del *noise*, la ruptura de l'harmonia no és només caos: és l'inici d'una altra música. I en el *glitch* troba una figura poètica, una estètica de la revelació. Seguint les preguntes que planteja Huxley a *The doors of perception* (Les portes de la percepció), la bogeria seria, doncs, aquest estat alterat en què la consciència deixa d'estar filtrada pel que és socialment acceptable i accedeix a una dimensió més profunda, més ambigua, més expansiva.

Amb aquesta proposta, la Heidi ens indica que en moltes cultures ancestrals els qui travessen estats d'*insania* no són rebutjats, sinó escoltats. Són vidents, profetes, savis. Es reconeix en ells una connexió amb el món immaterial, amb el que habita als marges de la consciència ordinària.

Insania es converteix en un ritu de pas: una experiència que porta el públic a transitar, simbòlicament, del seny a la bogeria. Del que un pot esperar a la incertesa. De la claredat a l'excés. La instal·lació no tan sols mostra un sistema malmès, sinó que el fa explotar des de dins i hi involucra el cos de l'espectador com a autòmat transformador.

Mónica Rikić
Equip curatorial